

טיח שהאמת תתגלה, ושהציבור יקבל מושג מדויק.
לא כן הפעם. מכיוון שכל עבודת הוועדה תהיה סודית, תבטא אישיות הוועדה רק בדו"ח הסופי — שיתפרסם רק בעוד זמן רב, כאשר לא תהיה לכך עוד השלכה אישית על מישהו, אם בכלל יתפרסם. קיים חשש סביר שהדו"ח הסופי לא יפורסם. **כבר זאת יש חשיבות רבה ליררכיה.**

בראשית השבוע הודלף הרלב אפשרי — המתווה דוגמה טובה למה שאסור להיות.
לפי הדלפה זו, תיכנס מישהו ועדה שבראשה יעמוד שימרון ארינס, נשיא בית המישפט העליון בכבודו ובעצמו. שאר החברים יהיו האלופים במילואים גביש חורב, יעקב מרידור ואלברט הרמן. ועדה כזאת תהיה בלתי-ראיית, מכמה סיבות:

● **השופט אגנרט ידוע בבית המישפט העליון כמישפטן מובהק, הור לענייני-ציבור.** הוא גם ידוע כשופט הר איטי ביותר — תכונה היכולה להיות מעלה בתחום המישפטי, אך שהיא מיגרעת במקרה זה.

● **האלופים גביש חורב** היו עד לא מכבר חלק מן הממשל של צה"ל. הם שירתו יחד עם הקצינים הבכירים, שהם הנאשמים העיקריים בחקירה זו. מבחינת יחסיהם האישיים, יהיה להם קשה מאד לחרוץ דין.

● **יעקב מרידור** הוא עסקן ראשי של תנועת-חירות — דבר שהוא פסול מעיקרו במיקרה זה. הוא לא יוכל לש"ט פוט בלי משוא-פנים בעניינים שחבריו אשמים בהם לא פחות מאחרים, כגון מעשה שהיה ומחללה של ועדת-החקירה הביטחון. כאלו-כספים מולטי-מיליוני, הוא גם קשור באלף חוטים למימסד של פנחס ספיר. הרלב המאפשר קנוניה מיפלגתית הוא בלתי-ראיית מראש.

● **אלברט הרמן** היה סקיד המדינה במשך שנים ארוכות. הוא עסקן מובהק של מיפלגת-השילטון, אשתו חברת הכנסת המפא"ית זינה הרמן היא בת-חסותה המיוחדת של גולדה מאיר, כל הקאריירה של גולדה פגעה בניהול יחסים טובים עם גולדה.

ניתוח זה כבר מוכיח עד כמה קשה למצוא הרלב, שיעורר אימוץ כלשהו. אולם הדבר אינו כדתי-אפשרי, אם פונים לאישים בעלי הרמה המתאימה.

כך למשל, מדקרים לעין, כמומחים צבאיים, רבי-האלופים יגאל ירון והיים לסקוב, וקצין בלתי-מימסדי וביטחוני כמו האלוף (מיל.) מתתיהו פלד (ראה עמוד 12). בין השופטים הוזכרו לטובה, כבעלי גישה ציבורית רחבה ושיקול-דעת מאוזן, שופטי בית-המישפט העליון לנדוי וזוסמן.

מובן שוועדה כזאת, כדי לפעול כראוי, זקוקה לצוות עצמאי מוסרתי ופרקליטים, שיהיה מוסר מך להיכנס לכך פינה שד צה"ל ושד המימסד הפוליטי, לרא האני ככה שד סדירות, כפי שנהוג בירצות-החברות.

צללים של ווטרגייט

רור שדווקא הדוגמה האמריקאית היא המבהילה את השילטון בכלל, ואת גולדה ודיין בפרט. היא מוכיחה מה יכולה לעולל ועדת-חקירה רצינית, גלו-יה, בעלת יור תקף וחכם וצוות רציני של חוקרים ופרקליטים.

ועדת ווטרגייט, בראשותו של הסנאטור סם ארויך, חוללה פלאים. בנהלה לא פשרות את תגירתה יומיים, לעיני השל-ווייה, תוך חקירת תתי-ערב של העדים בדי פרקליטים מומחים, היא חשפה את האמת לעיני הציבור — זמן רב לפני שהגיע תור הסיכום והמסקנות הרשמיות. חקירה זו הפכה לקברו הפוליטי שד ריצ'ארד ניקסון.

חקירה אמיתית של מילחמת-יוס-הכיפורים הייתה יכולה להגיע רחוק עוד יותר. פרשת ווטרגייט נוגעת להתנוונות השיל-טון, לשחיתות ולרדנות בדרג העליון. פרשת יוס-הכיפורים נוגעת לדברים שד רים עוד יותר — התנוונות השילטון של השפיעה על עצם קיומה של המדינה, ביטי חנוה וביטחון בניה.

חקירה גלויה ובלתי-משוחררת של פרשה זו יכדה לקבור תחתה את גולדה ודיין, ויחד עם הרלב אישים אחרים, גדולים ומטננים. את זאת נועדה החלטת הממשלה למנוע.

(תלויים ועומדים במישפט). כאילו נידונו בבית-מישפט רגיל. כל פירסום הנוגע ל-נושאים אלה, ככתב ובעל-פה, מהווה ביר זיון ביניהם. והאחראי צפוי לעונש. הממשלה עצמה קובעת את נושאי החקירה, ובצורה זו היא יכולה לקבוע אותם בדיוק לפי צרכיה: די רחבים כדי לשים קץ לפירסומים על עניינים עדיניים, די צרים כדי למנוע חקירה.

● **כר אדם הרואה עצמו נפגע ענייני חקירת הוועדה, יכול לר התיוצב לפניו ודרוש להשתתף בכל הליכיה,** בעצמו ובאמצעות פרקליט. כלומר: לחקור שתייער את כל העדים, לטעון טענות ולהתנהג כצד במישפט. מ' כיוון שמחולל יוס-הכיפורים נוגעים ל-מאות אנשים בכירים, החל בראש-הממשלה ושרהביטחון וכלה בקציני מודיעין ו-מפקדים בשטח, יכול כל אחד מהם למנות פרקליט לעצמו, ולהשתתף במישפט. הדבר מאפשר את משיכת החקירה לחוד-שים ארוכים, ואף לשנים.

● **הממשלה יכולה לקבוע מראש, שכל דיוני הוועדה יהיו סודיים, והדבר אינו מסור לשיקול-דעתה של הוועדה עצמה.** הממשלה זקוקה לכך רק לאישור ועדת-החקירה הביטחון, שהיא כלי-שירת צייתני בידי הממשלה ומערכת-הביטחון.

● **בקיבור: שיטה זו מאפשרת חקירה אינפומית, ובכך התקופה הזאת יהיה אסור את להתייחס בפומבי לנושאים — שהם חנושי אים הבעורים ביותר לא רק לגבי העבר, אלא גם לגבי העתיד.** שחרי על כף המאזניים מונח עצם כושי רם שד גולדה מאיר, משה דיין ועוזריהם להמשך ולנהל את ה-מדינה באחת התקופות המכריעות ביותר לגבי קיומה ועתידה.

מוחר למות, אסור לדעת

צד האופייני ביותר בכל הפרשה הוא עניין הסודיות.

מובן מאליו שבחקירה מעין זו, יש נושאים רבים שהסודיות חשובה להם, כגון ענייני נשק ותחמושת שידיעתם עלולה גם עתה לשרת את האויב אם יתחדשו הקרבות, נוהלים מסוימים של צה"ל, שי טות של איסוף מודיעין, וכיוצא באלה. אך מובן מאליו שיש נושאים אחרים, ודווקא החשובים שבהם, שאינם סודיים מטבע מהותם.

מה היו שיקולי שריהביטחון, כשקיבל את הערכת אגף המודיעין? מתי קיבל, וכיצד טיפל בהערכה זו? מי החליט לה-ביא את העניין לראש-הממשלה, ומתי? איזה פורום ממשלתי החליט בעניין בכל שלב, ומה היתה סמכותו?

בין שני סוגי הנושאים, יש סוגי-ביניים, הנוגעים לצה"ל אך שחלל מלהיות סודי, בגלל שינוי המצב. איך אויש קו בר-לב? מה נועד קו בר-לב להבטיח? מתי ואיך העברו פקודות הכוננות?

● **בחקירה הגונה, לא תיתכן סודיות כוללת.** הוועדה עצמה היתה צריכה להחליט, בכל יום, איזה חלק של העדויות יישמע בישיבה פתוחה, ואיזה לא.

יש גם דרגות שונות של סודיות. למי של, גם כשהישיבה היא סודית, יכולה הוועדה להחליט בכל יום אם לגנוח את העדויות בכלל, או לפרסם חלק מהן, או לתמצת אותן בצורה שתעלים מידע סודי אך תגלה את הניתן לגלות. כך מקובל גם בחקירות הסודיות ביותר כפיטאש של ארצות-הברית.

● **ענייני המלחמה סודיות מוטאאית על כד מחקר החקירה, נשד מר חברי ועדת-החקירה כד שיפוט עצמי.** זהו תכתיב של הגוף הממל-נה. תכתיב זה הוא בלתי-ניכס, מפני שהגוף הממלחמה אף בעצמו הנאשם חקירי כמישפט זה.

למעשה משתמש הנאשם מס' 1 בסמכו-יות, שניתנו לו למטרה אחרת לגמרי — לשמירה על אינטרס הציבור — כדי להגן על עצמו ולהבטיח את חבריו מפני כל ביקורת פומבית מויקה.

לגבי הציבור, לגבי החיידים, פירוש הדבר: מותר למות למען המדינה, אך אסור לדעת למה.

(המשך מעמוד 12)

במדינת-ענק זו יש שלושים מיליון משקיי-ים, עשרות אלפי ברוקרים ומומחים ל-ניירות-ערך, מאות אוניברסיטאות ומכוני-מחקר העוסקים ומלמדים נושא זה. האמריקאי הממוצע אינו משקיע להם ספקולציה ורווחים קלים מידיים. הוא קונה מניות לבתו שעומדת להינשא, לבנו שהגיע לבגרות, כמתנה לחבריו, ואפילו כשיכילולות לאשתו. הוא נושא עיניו ל-טוח בינוני וארוך. הרווח המידי אינו מסנוור את עיניו.

לא כך המשקיע הישראלי הממוצע, ולא תמיד באשמתו. יעוצים מפוקפקים בכנקים, ואווירת הספקולציה והרווחים הקלים ש-שררה במדינה עד מילחמת-יוס-הכיפורים, משפיעה גם עליו. הישראלי קונה מניות רק כדי למחר ולמכור אותן שבוע-שבועיים לאחר מכן, כדי להרוויח המשה. ששה אחוזים תוך תקופה קצרה. אמרו לו שאפשר לעשות כסף טוב מעיסוק-בורסה, והוא רץ כמטרף וקנה מניות, גם שהשערים היו גבוהים, ולא הצדיקו את הקניה.

● **אילו... האכזבה באה מהר.** כללי המשחק של היצע וביקוש, הקיימים בכל תחום בכלכלה של המשק הפיטליטי, שולטים גם בבורסה. לא יתכן שכולם ירוויחו שכן ריווחו של משקיע אחד בא על חשבון קנייה של משקיע אחר. המשחק ב"טרידינג" הוא מסובך ומורכב, ומי ש-

של תנועת-חירות — דבר שהוא פסול מעיקרו במיקרה זה. הוא לא יוכל לש"ט פוט בלי משוא-פנים בעניינים שחבריו אשמים בהם לא פחות מאחרים, כגון מעשה שהיה ומחללה של ועדת-החקירה הביטחון. כאלו-כספים מולטי-מיליוני, הוא גם קשור באלף חוטים למימסד של פנחס ספיר. הרלב המאפשר קנוניה מיפלגתית הוא בלתי-ראיית מראש.

● **אלברט הרמן** היה סקיד המדינה במשך שנים ארוכות. הוא עסקן מובהק של מיפלגת-השילטון, אשתו חברת הכנסת המפא"ית זינה הרמן היא בת-חסותה המיוחדת של גולדה מאיר, כל הקאריירה של גולדה פגעה בניהול יחסים טובים עם גולדה.

ניתוח זה כבר מוכיח עד כמה קשה למצוא הרלב, שיעורר אימוץ כלשהו. אולם הדבר אינו כדתי-אפשרי, אם פונים לאישים בעלי הרמה המתאימה.

כך למשל, מדקרים לעין, כמומחים צבאיים, רבי-האלופים יגאל ירון והיים לסקוב, וקצין בלתי-מימסדי וביטחוני כמו האלוף (מיל.) מתתיהו פלד (ראה עמוד 12). בין השופטים הוזכרו לטובה, כבעלי גישה ציבורית רחבה ושיקול-דעת מאוזן, שופטי בית-המישפט העליון לנדוי וזוסמן.

מובן שוועדה כזאת, כדי לפעול כראוי, זקוקה לצוות עצמאי מוסרתי ופרקליטים, שיהיה מוסר מך להיכנס לכך פינה שד צה"ל ושד המימסד הפוליטי, לרא האני ככה שד סדירות, כפי שנהוג בירצות-החברות.

ההסתדרות המזכ"ל האחרון

יצחק בן-אהרון עשה זאת שוב. במיכ"תב שהיה מיועד לחברי הוועדה-הפועל כתב: "הנני מודיע בזאת על התפטרותי מתפקיד המזכיר הכללי של ההסתדרות. צר לי שנכפתה עלי החלטה זו, ועם כל הצער שבדבר, עלי להודות שאני רואה בה קבלת דין של מסע הדהה, שהחל כימ"עט מאז כניסתי לתפקיד".

מתנגדיו של יצחק בן-אהרון חזו מראש את התפטרותו למחרת הבחירות להסתדרות. הראותיהם לציבור הבוחרים, ואני-הרתם שיצחק בן-אהרון משמש כמסכה למערך שישליט בחסתדרות את שליחי

יצחק בן-אהרון עשה זאת שוב. במיכ"תב שהיה מיועד לחברי הוועדה-הפועל כתב: "הנני מודיע בזאת על התפטרותי מתפקיד המזכיר הכללי של ההסתדרות. צר לי שנכפתה עלי החלטה זו, ועם כל הצער שבדבר, עלי להודות שאני רואה בה קבלת דין של מסע הדהה, שהחל כימ"עט מאז כניסתי לתפקיד".

פנחס ספיר וגולדה מאיר, נתקלו בשצף קצף של החששות והשמצות מסי יצחק בן-אהרון עצמו.

● **פנחס ספיר וגולדה מאיר,** נתקלו בשצף קצף של החששות והשמצות מסי יצחק בן-אהרון עצמו. פנחס ספיר וגולדה מאיר, נתקלו בשצף קצף של החששות והשמצות מסי יצחק בן-אהרון עצמו. פנחס ספיר וגולדה מאיר, נתקלו בשצף קצף של החששות והשמצות מסי יצחק בן-אהרון עצמו.

"המירמה הגדולה" - העכברים יעלו על הכסא

מפלגת העבודה ידעו תמיד להשתמש בי-שירותיו הטובים כדי להסיח את זעם הי-שכירים על הירידה בכוח הקנייה של שכר-העבודה. בכל פעם שהיתה התמר-מרות העובדים השכירים מגיעה לשיאה, היה יצחק בן-אהרון מקים סקנדל כלשהו, על נושא חשוב או צדדי, מאיים בהתפטר-רות ומגייס מאות ועדי-עובדים בשליטת המערך, כדי "להתמך" בו. כך הסיט את השומת-הלב הציבורית מנושא המאבק המיקצועי עצמו.

היה זה לליא-ברק יעיל ביותר. בתקופת כהונתו של בן-אהרון הורע מצבם של העובדים השכירים יותר מאשר בתקופת כהונתו של כל מזכיר אחר. בי-פעם הראשונה בתולדות המדינה העזה ה-ממשלה לבטל סובסידיות על מיצרכי מוזן חיוניים, לחוקק חוקים נגד חוששי-השכירות והאיגוד המיקצועי, לתוציא צווי-ריחוק וצווי-חירום נגד פועלים שובי-תים, להטיל קנסות של עשרות אלפי ליר-רות על ועדי-עובדים, ולאיים עליהם בי-מאסר. בן-אהרון היה צועק, וועק, צווח, צווח, מעליב, מאיים בהתפטרות ומרים את ידו עם שאר חברי-הכנסת של מיפל-גת העבודה ומפ"ם באבעת אימוץ בממש-לה. נגדה הוביל, כביכול, את מיליון המא-ה אלף חברי ההסתדרות למאבקיו המדו-מים.

● **מישפט בארלזורוב,** המזכיר הכללי (המשך בעמוד 18)

● **מודעת-בחירות** של סיעת מרי בבחי-רות להסתדרות, הראתה את בן-אהרון משמש מטווח נפסיר.